

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

6698 SAYILI KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU VE VERİ SORUMLULARI SİCİL BİLGİ SİSTEMİ'NE (VERBİS'E) KAYIT ZORUNLULUĞU

23 AĞUSTOS 2019

KAPSAM

- 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu,
- 30.12.2017 Tarih ve 30286 Sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanan Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik,
- “Sicile Kayıt Yükümlülüğünün Başlama Tarihleri” ile İlgili Kişisel Verileri Koruma Kurulu’nun 19.07.2018 Tarihli ve 2018/88 Sayılı Kararı,
- “Veri Sorumluları Siciline Kayıt Yükümlülüğünden İstisna Tutulacak Veri Sorumluları” ile İlgili Kişisel Verileri Koruma Kurulu’nun 02.04.2018 Tarihli ve 2018/32 Sayılı Kararı,
- “Veri Sorumluları Siciline Kayıt Yükümlülüğünden İstisna Tutulacak Veri Sorumluları” ile İlgili Kişisel Verileri Koruma Kurulu’nun 19.07.2018 Tarihli ve 2018/87 Sayılı Kararı,
- "Arabulucuların Veri Sorumluları Siciline Kayıt Zorunluluğundan İstisna Tutulması" ile ilgili Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 05/07/2018 Tarihli ve 2018/75 Sayılı Kararı.

1. *Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Neden Getirildi?*

- 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ("**Kanun**"); kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerinin korunması, kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasların belirlenmesi ve Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun oluşturulması gerekçesiyle 07.04.2016 tarih ve 29677 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak (8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17 ve 18. maddeleri yayım tarihinden 6 ay sonra yürürlüğe girmek üzere) yürürlüğe girmiştir.
- Kanun kapsamı olarak, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanacağı belirtilmiştir (Kanun, 2. madde).
- Başka bir ifadeyle, **6698 sayılı Kanun'un esas amacı; kişisel verilerin sınırsız bir şekilde toplanması, yetkisi olmayan kişilerin eline geçmesi, amaç dışında kullanılması ve kişisel hakların ihlal edilmesi konusunda düzenleyici ve denetleyici bir mekanizma oluşturulmasıdır.**

2. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Kimleri Kapsamaktadır?

- Kanun, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin (kişisel verilerin belirli kriterlere göre yapılandırılarak işlendiği kayıt sistemi) parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanır.
- Kanun'da, özel sektörde faaliyet gösteren kuruluşlar ile kamu kurum ve kuruluşları bakımından bir ayırım yapılmamış olup, öngörülen usul ve esasların tüm kurum ve kuruluşlar açısından uygulanması benimsenmiştir.

3. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Dışında Olanlar Kimlerdir?

- **Kanun'da "kişisel verileri işlenen gerçek kişiler" ifadesi kullanıldığından, kişisel verileri işlenen tüzel kişiler bu Kanun'un kapsamı dışında tutulmuştur.**
- Veri işleme faaliyetini gerçekleştirenler açısından ise Kanun'da gerçek kişi ve tüzel kişi ayırımına gidilmemiştir. Ancak, veri kayıt sisteminin parçası olmaksızın veri işleyenler Kanun'un kapsamı dışında tutulmuştur.

4. Kişisel Verilerin Korunması Ne Anlama Gelmektedir?

- Kişisel verilerin korunması, temelde verilerin değil, bu verilerin ilişkili olduğu kişilerin korunmasını amaçlamaktadır. Başka bir deyişle, kişileri, onlar hakkındaki verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da otomatik olmayan yollarla işlenmesinden doğacak zararlardan koruma amacına yönelmiş ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin ilkelere somutlaşmış idari, teknik ve hukuki önlemleri ifade etmektedir.
- Dolayısıyla, kişisel verilerin korunmasının, kişilere ilişkin verilerin toplanması, saklanması, kullanılması ve aktarılması gibi veri işleme süreçlerinin bütün aşamalarını kapsar şekilde bireylere kontrol hakkını yeniden kazandırmayı amaçladığı söylenebilecektir.

5. Kişisel Veri Nedir?

- Kişisel veri, Kanun'un 3/(1)-d maddesinde; **"kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi"** olarak tanımlanmaktadır. Başka bir ifadeyle, kişisel veriden söz edebilmek için verinin gerçek bir kişiye ilişkin olması ve bu kişinin de belirli ya da belirlenebilir nitelikte olması gerekmektedir. Bu durumda;
 - Kimliği Belirli veya Belirlenebilir Olması:** Kişisel veri, ilgili kişinin doğrudan kimliğini gösterebileceği gibi, o kişinin kimliğini gösterebileceği gibi, o kişinin kimliğini doğrudan göstermemekle birlikte, herhangi bir kayıtla ilişkilendirilmesi sonucunda kişinin belirlenmesini sağlayan tüm bilgileri ifade etmektedir.
 - Gerçek Kişiye İlişkin Olması:** Kişisel veri, gerçek kişiye ilişkin olup, tüzel kişilere ilişkin veriler kişisel verinin tanımının dışındadır. Dolayısıyla, bir şirketin ticaret unvanı ya da adresi gibi tüzel kişiliğe ilişkin bilgiler (bir gerçek kişiyle ilişkilendirilebilecekleri durumlar haricinde) kişisel veri sayılmayacaktır.
 - Her Türlü Bilgi:** Bu ifade son derece geniş olup, bir gerçek kişinin; adı, soyadı, doğum tarihi ve doğum yeri gibi bireyin sadece kimliğini ortaya koyan bilgiler değil, telefon numarası, motorlu taşıt plakası, sosyal güvenlik numarası, pasaport numarası, özgeçmiş, resim, görüntü ve ses kayıtları, parmak izleri, e-posta adresi, hobiler, tercihler, etkileşimde bulunulan kişiler, grup üyelikleri, aile bilgileri, sağlık bilgileri gibi kişiyi doğrudan veya dolaylı olarak belirlenebilir kılan tüm veriler kişisel veri olarak kabul edilmektedir.

6. Özel Nitelikli (Hassas) Kişisel Veri Nedir?

- Başkaları tarafından öğrenildiği takdirde ilgili kişinin* mağdur olabilmesine veya ayrımcılığa maruz kalabilmesine neden olabilecek nitelikteki verileri ifade etmektedir. **Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkumiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli kişisel veridir** (Kanun, 6/(1). madde).
- Bunun yanı sıra, özel nitelikli kişisel verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın işlenmesi **yasaktır** (Kanun, 6/(2). madde).
- Sağlık** ve cinsel hayat dışındaki kişisel veriler, kanunlarda öngörülen hallerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir. Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir (Kanun, 6/(3). madde).

***İlgili Kişi:** Kişisel verisi işlenen gerçek kişiyi ifade etmektedir (Kanun, 3/(1)-ç). Kanun'da yer alan kişisel verinin tanımı gereği, tüzel kişiye ait bir verinin herhangi bir gerçek kişiyi belirlemesi ya da belirlenebilir kılması halinde, bu veriler de Kanun kapsamında koruma altındadır. Ancak, burada korunan menfaat tüzel kişiye değil, düzenlemenin temellendirdiği öncelik gereği belirlenen ya da belirlenecek gerçek kişiye ait olacaktır. Çünkü Kanun, tüzel kişilere ait verilerin korunmasını hiçbir şekilde düzenlenmemektedir.

****Kişisel Sağlık Verisi:** Kişinin fiziksel ve ruhsal sağlığına ilişkin her türlü veri ile kişiye sunulan sağlık hizmeti ile ilgili bilgileri kapsamaktadır.

7. Kişisel Verilerin İşlenmesi Nedir?

- Kişisel verilerin işlenmesi, Kanun'un 3/(1)-e maddesinde; *“Kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hale getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem”* olarak tanımlanmaktadır.
- Otomatik olarak veri işlenmesi; bilgisayar, telefon, saat, vb. işlemci sahibi cihazlar tarafından yerine getirilen, yazılım veya donanım özellikleri aracılığıyla önceden hazırlanan algoritmalar kapsamında insan müdahalesi olmadan kendiliğinden gerçekleşen işleme faaliyetidir.
- Otomatik olmayan yollarla veri işlenmesi; veri kayıt sistemine bağlı olarak otomatik olmayan yollarla işleme, manuel olarak hazırlanan ancak erişimi ve anlamlandırmayı kolaylaştırılan işleme faaliyetini ifade etmektedir.

8. Kişisel Verilerin İşlenmesindeki Usul ve Esaslar Nelerdir?

- Kanun'un 4/(2). maddesi gereği kişisel verilerin işlenmesinde, aşağıdaki esaslara uyulması zorunludur. Buna göre;
 - i. Kişisel verilerin işlenmesinin hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olması,
 - ii. Kişisel verilerin doğru ve gerektiğinde güncel olması,
 - iii. Kişisel verilerin belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenmesi,
 - iv. Kişisel verilerin işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olması,
 - v. Kişisel verilerin ilgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilmesi, gerekmektedir.
- Kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez (Kanun, 5/(1). madde).

9. Açık Rıza Nedir?

- Açık rıza, belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirmeye dayanan özgür irade açıklaması anlamına gelmektedir.
- Açık rıza beyanı herhangi bir şekil şartına tabi olmamakla beraber sözlü, yazılı, elektronik ortam vb. yöntemlerle alınabilmektedir.
- Açık rızanın alındığı yönündeki ispat yükümlülüğü veri sorumlusuna aittir.
- Açık rıza beyanı, kişiye sıkı sıkıya bağlı bir hak olması sebebiyle geri alınabilir niteliktedir. Fakat, geri alma işlemi ileriye yönelik sonuç doğurmaktadır.

10. Kişisel Verilerin İlgili Kişinin Açık Rızası Olmaksızın İşlenebileceği Haller Nelerdir?

- Kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel veriler aşağıdaki şartlar sağlandığı takdirde işlenebilir. Buna göre;
 - i. Kanunlarda açıkça öngörülmesi (Kanun, 5/(2)-a),
 - ii. Fiili imkansızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması (Kanun, 5/(2)-b),
 - iii. Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması (Kanun, 5/(2)-c),
 - iv. Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması (Kanun, 5/(2)-ç),
 - v. İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması (Kanun, 5/(2)-d),
 - vi. Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması (Kanun, 5/(2)-e),
 - vii. İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması (Kanun, 5/(2)-f).

11. Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Nedir?

- 6698 sayılı Kanun ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması halinde kişisel veriler resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hale getirilir (Kanun, 7/(1). madde).
- **Kişisel Verilerin Silinmesi:** Kişisel verilerin ilgili kullanıcılar için hiçbir şekilde erişilemez ve tekrar kullanılamaz hale getirilmesi işlemidir.
- **Kişisel Verilerin Yok Edilmesi:** Kişisel verilerin hiç kimse tarafından hiçbir şekilde erişilemez, geri getirilemez ve tekrar kullanılamaz hale getirilmesi işlemidir.
- **Kişisel Verilerin Anonim Hale Getirilmesi:** Kişisel verilerin başka verilerle eşleştirilse dahi kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek hale getirilmesidir.

12. Mali Verilerin İşlenmesi ve Aktarılması

- Vergi Usul Kanunu'nun "*Bilgi Verme*" başlıklı 148. maddesinde, "*Devamlı Bilgi Verme*" başlıklı 149. maddesinde, "*Uluslararası Anlaşmalar Gereğince Bilgi Değişimi*" başlıklı 152/A maddesinde Maliye Bakanlığı'na bilgi toplama ve bilgi değişimi yetkileri verilmiştir. Bunun yanı sıra, bilgi verilmemesi halinde özel usulsüzlük cezası verileceği mükerrer 355. maddede düzenlenmiştir.
- Bu kapsamda; Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Vergi Denetim Kurulu tarafından; kamu kurum ve kuruluşları, bankalar, mükellef ile vergi doğuran olayla ilgili diğer gerçek ve tüzel kişilerden mali veriler istenebilmektedir.
- Ayrıca, Türkiye'nin taraf olduğu Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları (ÇVÖA) ve bilgi değişim anlaşmaları kapsamında mükellef verileri bilgi değişimine tabi tutulmakta ve gerek vergi incelemeleri, gerekse vergi istihbaratı yapılabilmesi amacıyla yabancı ülke vergi idareleri ile bilgi alışverişinde bulunmaktadır.
- Fakat, 6698 sayılı Kanun'un 5, 6 ve 7. maddelerinde veri sorumlusunun, kanunlarda açıkça öngörülmesi, hukuki yükümlülüğün yerine getirilebilmesi için zorunlu olması veya bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması hallerinde kişisel veri işleme ve aktarma şartlarından olup, ilgili kişiden açık rıza almak zorunlu değildir.
- Dolayısıyla, vergi mevzuatımız ve uluslararası anlaşmalara göre toplanan mali veriler 6698 sayılı Kanun kapsamında istisna hükümlerine tabidir.

13. Veri Sorumlusu Kimdir?

- Veri sorumlusu; *“Kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek ve tüzel kişi”* olarak tanımlanmaktadır (Kanun, 3/(1)-ı).
- Veri sorumlusunun tespiti için kişisel verilerin işlenmesi ve işleme amacı, işlenecek kişisel veri türleri, işlenen kişisel verilerin hangi amaçlarla kullanılacağı, hangi kişilerin kişisel verilerinin işleneceği, kişisel verilerin paylaşılıp paylaşılmayacağı, paylaşılacaksa kimlerle erişim hakkı ve diğer haklarının uygulanıp uygulanmayacağı gibi hususlara kimin karar verdiği dikkate alınır.
- Eğer, veri işleme faaliyeti tüzel bir kişilik tarafından gerçekleştiriliyorsa bu noktada veri sorumlusu tüzel kişiliğin kendisidir.
- Tüzel kişiliğin içerisinde veri işleme faaliyetlerinden sorumlu olan gerçek kişiler Kanun’un uygulanması bakımından veri sorumlusu sayılmazlar. Dolayısıyla, tüzel kişiliği temsil ve ilzama yetkili olan organ* veya kişiler tüzel kişilik içerisinde tüzel kişiliğin sahip olduğu veri sorumlusu yükümlülüklerini yerine getirmek üzere kişi veya kişileri görevlendirebileceklerdir.

***Temsil ve İlzama Yetkili Organ:** Anonim şirketlerde temsil ve ilzam konusu 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 317 ve 322. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Anılan Kanun’un 317. maddesi uyarınca, anonim şirketlerde yönetim kurulu şirketi idare ve temsil etmektedir.

14. Veri İşleyen Kimdir?

- Kanun'un 3/(1)-ğ maddesinde **veri işleyen**; “Veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak onun adına kişisel verileri işleyen gerçek veya tüzel kişi” olarak ifade edilmektedir. Veri işleyenin faaliyetleri veri işlemenin daha çok teknik kısımları ile sınırlıdır.
- Veri işleyenin bu kapsamdaki kişisel veri işleme faaliyetlerini veri sorumlusundan aldığı talimatlar doğrultusunda gerçekleştirmesidir.
- Veri sorumlusu ve veri işleyen sıfatı, veri işleme faaliyetinin niteliğine göre ilgili tarafı tanımlamaktadır. Bu sebeple, herhangi bir gerçek veya tüzel kişi yürüttüğü farklı faaliyetleri nedeniyle aynı zamanda hem veri sorumlusu hem de veri işleyen olabilecektir.
- Örneğin, bulut bilişim hizmeti sunan bir şirket kendi personellerinin verileri bakımından “veri sorumlusu” iken; müşterilerinin verileri bakımından “veri işleyen” sıfatını taşımaktadır.

15. Veri Sorumlusunun Aydınlatma Yükümlülüğü

- Veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişi aşağıda belirtilen hususlarda ilgili kişileri* aydınlatmakla yükümlüdür. Buna göre:
 - i. Veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği (Kanun, 10/(1)-a),
 - ii. Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği (Kanun, 10/(1)-b),
 - iii. İşlenen kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılacağı (Kanun, 10/(1)-c),
 - iv. Kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi (Kanun, 10/(1)-ç),
 - v. Kişisel veri işlenip işlenmediğini öğrenme hakkı (Kanun, 11/(1)-a),
 - vi. Kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme hakkı (Kanun, 11/(1)-b),
 - vii. Kişisel verilerin işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme hakkı (Kanun, 11/(1)-c),
 - viii. Yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme hakkı (Kanun, 11/(1)-ç),
 - ix. Kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme hakkı (Kanun, 11/(1)-d),
 - x. Kanun'da düzenlenen şartlar çerçevesinde kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme hakkı (Kanun, 11/(1)-e),
 - xi. (d) ve (e) bentleri uyarınca yapılan işlemlerin, kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme hakkı (Kanun, 11/(1)-f),
 - xii. İşlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme hakkı (Kanun, 11/(1)-g),
 - xiii. Kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme hakkı (Kanun, 11/(1)-ğ),
konusunda bilgi vermekle yükümlüdür (Kanun, 10. madde).

*İlgili Kişi: Kişisel verisi işlenen gerçek kişiyi ifade etmektedir (Kanun, 3/(1)-ç). Kanun'da yer alan kişisel verinin tanımı gereği, tüzel kişiye ait bir verinin herhangi bir gerçek kişiyi belirlemesi ya da belirlenebilir kılması halinde, bu veriler de Kanun kapsamında koruma altındadır. Ancak, burada korunan menfaat tüzel kişiye değil, düzenlemenin temellendirdiği öncelik gereği belirlenen ya da belirlenecek gerçek kişiye ait olacaktır. Çünkü Kanun, tüzel kişilere ait verilerin korunmasını hiçbir şekilde düzenlenmemektedir.

16. Veri Sorumlusunun Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülükleri

- Veri sorumlusu;
 - i. Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek (Kanun, 12/(1)-a),
 - ii. Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek (Kanun, 12/(1)-b),
 - iii. Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak (Kanun, 12/(1)-c),
amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır.
- Veri sorumlusu, kişisel verilerin kendi adına başka bir gerçek veya tüzel kişi tarafından işlenmesi hâlinde, birinci fıkrada belirtilen tedbirlerin alınması hususunda bu kişilerle birlikte müştereken sorumludur (Kanun, 12/(2). madde).
- Veri sorumlusu, kendi kurum veya kuruluşunda, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasını sağlamak amacıyla gerekli denetimleri yapmak veya yaptırmak zorundadır (Kanun, 12/(3). madde).
- Veri sorumluları ile veri işleyen kişiler, öğrendikleri kişisel verileri bu Kanun hükümlerine aykırı olarak başkasına açıklayamaz ve işleme amacı dışında kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder (Kanun, 12/(4). madde).
- İşlenen kişisel verilerin kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi hâlinde, veri sorumlusu bu durumu en kısa sürede ilgisine ve Kişisel Verileri Koruma Kurulu'na bildirir. Kurul, gerekmesi hâlinde bu durumu, kendi internet sitesinde ya da uygun göreceği başka bir yöntemle ilan edebilir (Kanun, 12/(5). madde).

17. Veri Sorumluları Sicili Nedir?

- **Kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişiler (veri sorumluları), veri işlemeye başlamadan önce Veri Sorumluları Siciline kaydolmak zorundadır.** Ancak, işlenen kişisel verinin niteliği, sayısı, veri işlemenin kanundan kaynaklanması veya üçüncü kişilere aktarılma durumu gibi Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından belirlenecek objektif kriterler göz önüne alınmak suretiyle, Kurul tarafından, Veri Sorumluları Siciline kayıt zorunluluğuna istisna getirilebilir (Kanun, 16/(2). madde).
- Veri Sorumluları Siciline kayıt başvurusu aşağıdaki hususları içeren bir bildirimle yapılır:
 - i. Veri sorumlusu ve varsa temsilcisinin kimlik ve adres bilgileri (Kanun, 16/(3)-a),
 - ii. Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği (Kanun, 16/(3)-b),
 - iii. Veri konusu kişi grubu ve grupları ile bu kişilere ait veri kategorileri hakkındaki açıklamalar (Kanun, 16/(3)-c),
 - iv. Kişisel verilerin aktarılacağı alıcı veya alıcı grupları (Kanun, 16/(3)-ç),
 - v. Yabancı ülkelere aktarımı öngörülen kişisel veriler (Kanun, 16/(3)-d),
 - vi. Kişisel veri güvenliğine ilişkin alınan tedbirler (Kanun, 16/(3)-e),
 - vii. Kişisel verilerin işlendikleri amaç için gerekli olan azami süre (Kanun, 16/(3)-f),
- Yukarıdaki hususlar uyarınca verilen bilgilerde meydana gelen değişiklikler derhâl Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanlığına bildirilir (Kanun, 16/(4). madde).

18. Veri Sorumluları Siciline Kayıt Yükümlülüğünden İstisna Tutulacak Veri Sorumluları

- Veri Sorumluları Siciline Kayıt Yükümlülüğünden İstisna Tutulacak Veri Sorumluları, “Veri Sorumluları Siciline Kayıt Yükümlülüğünden İstisna Tutulacak Veri Sorumluları” ile İlgili Kişisel Verileri Koruma Kurulu’nun 02.04.2018 Tarihli ve 2018/32 Sayılı Kararı, “Veri Sorumluları Siciline Kayıt Yükümlülüğünden İstisna Tutulacak Veri Sorumluları” ile İlgili Kişisel Verileri Koruma Kurulu’nun 19.07.2018 Tarihli ve 2018/87 Sayılı Kararı ve "Arabulucuların Veri Sorumluları Siciline Kayıt Zorunluluğundan İstisna Tutulması" ile ilgili Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 05/07/2018 Tarihli ve 2018/75 Sayılı Kararı kapsamında belirlenmiştir. Buna göre:
 - i. Herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla yalnızca otomatik olmayan yollarla kişisel veri işleyenler,
 - ii. 18.01.1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanunu uyarınca faaliyet gösteren **noterler**,
 - iii. 04.11.2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu’na göre kurulmuş derneklerden, 20.02.2006 tarihli ve 5737 sayılı Vakıflar Kanunu’na göre kurulmuş vakıflardan ve 18.10.2012 tarihli 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu’na göre kurulmuş **sendikalardan** yalnızca ilgili mevzuat ve amaçlarına uygun, **faaliyet alanlarıyla sınırlı ve sadece kendi çalışanlarına, üyelerine, mensuplarına ve bağışçılara yönelik kişisel veri işleyenler**,
 - iv. 22.04.1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu’na göre kurulmuş **siyasi partiler**,
 - v. 19.03.1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca faaliyet gösteren **avukatlar**,
 - vi. 01.06.1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca faaliyet gösteren **Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler**,
 - vii. **Yıllık çalışan sayısı 50’den az ve yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL’den az olan gerçek veya tüzel kişi veri sorumlularından ana faaliyet konusu özel nitelikli kişisel veri işleme olmayanlar**,
 - viii. **Arabulucular.**

19. Tam İstisnalar

- 6698 sayılı Kanun'un "*İstisnalar*" başlıklı 28. maddesinde aşağıdaki hususların, aynı Kanun hükümlerinden istisna tutulacağı belirtilmiştir. Buna göre:
 - i. Kişisel verilerin, üçüncü kişilere verilmemek ve veri güvenliğine ilişkin yükümlülüklere uyulmak kaydıyla gerçek kişiler tarafından tamamen kendisiyle veya aynı konutta yaşayan aile fertleriyle ilgili faaliyetler kapsamında işlenmesi,
 - ii. Kişisel verilerin resmi istatistik ile anonim hâle getirilmek suretiyle araştırma, planlama ve istatistik gibi amaçlarla işlenmesi,
 - iii. Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmemek ya da suç teşkil etmemek kaydıyla, sanat, tarih, edebiyat veya bilimsel amaçlarla ya da ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi,
 - iv. Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik olarak kanunla görev ve yetki verilmiş kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülen önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında işlenmesi,
 - v. Kişisel verilerin soruşturma, kovuşturma, yargılama veya infaz işlemlerine ilişkin olarak yargı makamları veya infaz mercileri tarafından işlenmesi,

20. Kısmi İstisnalar

- 6698 sayılı Kanun'un amacına ve temel ilkelerine uygun ve orantılı olmak kaydıyla veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğünü düzenleyen 10'uncu, zararın giderilmesini talep etme hakkı hariç, ilgili kişinin haklarını düzenleyen 11'inci ve Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğünü düzenleyen 16'ncı maddeleri aşağıdaki hâllerde Kanun hükümleri uygulanmaz:
 - i. Kişisel veri işleminin suç işlenmesinin önlenmesi veya suç soruşturması için gerekli olması,
 - ii. İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş kişisel verilerin işlenmesi,
 - iii. Kişisel veri işleminin kanunun verdiği yetkiye dayanılarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca, denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi ile disiplin soruşturma veya kovuşturması için gerekli olması,
 - iv. Kişisel veri işleminin bütçe, vergi ve mali konulara ilişkin olarak Devletin ekonomik ve mali çıkarlarının korunması için gerekli olması.

21. VERBİS Nedir?

- Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelikte (“**Yönetmelik**”), VERBİS; “*Veri sorumlularının Sicile başvuruda ve Sicile ilişkin ilgili diğer işlemlerde kullanacakları, internet üzerinden erişilebilen, Başkanlık tarafından oluşturulan ve yönetilen bilişim sistemi*” olarak tanımlanmaktadır (Yönetmelik, 4/(1)-o).
- Başka bir ifadeyle VERBİS; **veri sorumlularının kaydolmak zorunda olduğu, veri işleme faaliyetleri ile ilgili bilgileri paylaştıkları ve veri sorumlularının kamuoyuna açıklandığı bir sistemdir.**
- **Türkiye’de yerleşik olan tüzel kişilerin Kanun kapsamındaki veri sorumlusu yükümlülükleri, ilgili mevzuat hükümlerine göre tüzel kişiliği temsil ve ilzama yetkili organ veya ilgili mevzuatta belirtilen kişi veya kişiler marifetiyle yerine getirilir. Tüzel kişiliği temsile yetkili organ, Kanunun uygulanması bakımından yerine getirilecek yükümlülükler ile ilgili olarak bir veya birden fazla kişiyi görevlendirebilir. Başka bir deyişle, veri sorumlusunun yönetim kurulu ile atayacağı kişi veya kişiler veri sorumlusu yükümlülüklerini yerine getirebilir. Bu görevlendirme Kanun hükümleri uyarınca tüzel kişiliğin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz** (Yönetmelik, 11/(1). madde).
- Türkiye’de yerleşik olan veri sorumluları ile Türkiye’de yerleşik olmayan veri sorumluları adına veri sorumlusu temsilcileri, Sicile kayıt sırasında irtibat kişisi* bilgilerini sicile işlerler. İrtibat kişisi veri sorumlusunu Kanun ve Yönetmelik hükümlerine göre temsile yetkili değildir (Yönetmelik, 11/(4). madde).
- Kanun’un uygulanmasıyla ilgili olarak Kurum tarafından veri sorumlusuyla kurulacak her türlü iletişim; Türkiye’de yerleşik olmayan veri sorumluları için, Sicile bildirilen veri sorumlusu temsilcisi**, vasıtasıyla gerçekleştirilir (Yönetmelik, 12/(1)-c).

***İrtibat Kişisi:** Türkiye’de yerleşik olan gerçek ve tüzel kişiler için veri sorumlusu tarafından, Türkiye’de yerleşik olmayan gerçek ve tüzel kişiler için de veri sorumlusu temsilcisi tarafından, Kanun ve bu Kanuna dayalı olarak çıkarılacak ikincil düzenlemeler kapsamındaki yükümlülükleriyle ilgili olarak, Kurum ile iletişimi sağlamak amacıyla Sicile kayıt esnasında bildirilen gerçek kişiyi ifade etmektedir.

****Veri Sorumlusu Temsilcisi:** Türkiye’de yerleşik olmayan veri sorumlularını bu Yönetmeliğin 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen konularda asgari temsile yetkili Türkiye’de yerleşik tüzel kişi ya da Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişiyi ifade etmektedir.

22. VERBİS'e Kayıt Zorunluluğu

- Kanun'un 16. maddesi uyarınca veri sorumlularının VERBİS'e kayıt olması zorunlu kılınmıştır. "Sicile Kayıt Yükümlülüğünün Başlama Tarihleri" ile İlgili Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun 19.07.2018 Tarihli ve 2018/88 Sayılı Kararı ile veri sorumluları kategorize edilerek kayıt takvimi oluşturulmuştur. Buna göre;

Veri Sorumluları	Kayıt Yükümlülüğü Başlangıç Tarihi	Kayıt İçin Verilen Süre	Kayıt İçin Son Tarih
Yıllık çalışan sayısı 50'den çok* veya yıllık mali bilanço toplamı** 25 milyon TL'den çok olan gerçek ve tüzel kişi veri sorumluları	01.10.2018	12 ay	30.09.2019
Yurtdışında yerleşik gerçek ve tüzel kişi veri sorumluları için	01.10.2018	12 ay	30.09.2019
Yıllık çalışan sayısı 50'den az ve yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL'den az olup ana faaliyet konusu özel nitelikli kişisel veri işleme olan gerçek ve tüzel kişi veri sorumluları	01.01.2019	15 ay	31.03.2020
Kamu kurum ve kuruluşu veri sorumluları	01.04.2019	15 ay	30.06.2020

*Her ne kadar Kanun, Yönetmelik ve Kurul Kararları'nda açık bir belirleme yapılmamış olsa da yıllık çalışan sayısı kriteri açısından Müşavirliğimiz görüşü; 2018 hesap dönemi içerisinde 1 ay bile 50 çalışanın üzerinde çalışan istihdam eden gerçek ve tüzel kişileri ifade ettiği üzerinedir.

**Her ne kadar Kanun, Yönetmelik ve Kurul Kararları'nda açık bir belirleme yapılmamış olsa da yıllık mali bilanço toplamı kriteri açısından Müşavirliğimiz görüşü; Kurumlar Vergisi Beyannamesi eki olan Bilanço'daki "Aktif Toplamı"nı ifade ettiği üzerinedir.

23. VERBİS'e Bildirim ve Bildirimi Yapılacak Veri Kategorileri

- VERBİS'e bildirim işlemi, veri sorumlusunun işlemekte olduğu “*Veri Kategorisi*” sekmesi ile başlamaktadır. Veri Kategorisi; “*Kişisel verilerin ortak özelliklerine göre gruplandırıldığı veri konusu kişi grubu veya gruplarına ait kişisel veri sınıfı*” olarak tanımlanmaktadır (Kanun, 4/(1)-m). Bu veri kategorilerinin her biri için tek tek bilgi girişinin yapılması gerekmektedir.
- İrtibat kişisi tarafından **veri kategorileri için tek tek bilgi girişi** yapılmalıdır. Eğer ilgili veri kategorisi ile ilgili hiçbir veri işlenmiyorsa “*Bu kişisel veri kategoriyile ilgili hiçbir kişisel veri işlenmediğini taahhüt ederim*” kutucuğu işaretlenir.
- Toplam **25 adet veri kategorisi** bulunmaktadır. Buna göre:
 - i. **Kimlik** (ad soyad, anne - baba adı, anne kızlık soyadı, doğum tarihi, doğum yeri, medeni hali, nüfus cüzdanı seri sıra no, tc kimlik no gibi),
 - ii. **İletişim** (adres no, e-posta adresi, iletişim adresi, kayıtlı elektronik posta adresi (KEP), telefon no gibi),
 - iii. **Lokasyon** (bulunduğu yerin konum bilgileri),
 - iv. **Özlük** (bordro bilgileri, disiplin soruşturması, işe giriş-çıkış belgesi kayıtları, mal bildirim bilgileri, özgeçmiş bilgileri, performans değerlendirme raporları gibi),
 - v. **Hukuki İşlem** (adli makamlarla yazışmalardaki bilgiler, dava dosyasındaki bilgiler gibi),
 - vi. **Müşteri İşlem** (çağrı merkezi kayıtları, fatura, senet, çek bilgileri, gişe dekontlarındaki bilgiler, sipariş bilgisi, talep bilgisi gibi),
 - vii. **Fiziksel Mekân Güvenliği** (çalışan ve ziyaretçilerin giriş çıkış kayıt bilgileri, kamera kayıtları gibi),
 - viii. **İşlem Güvenliği** (IP adresi bilgileri, internet sitesi giriş çıkış bilgileri, şifre ve parola bilgileri gibi),
 - ix. **Risk Yönetimi** (ticari, teknik, idari risklerin yönetilmesi için işlenen bilgiler gibi),
 - x. **Finans** (bilanço bilgileri, finansal performans bilgileri, kredi ve risk bilgileri, malvarlığı bilgileri gibi),
 - xi. **Mesleki Deneyim** (diploma bilgileri, gidilen kurslar, meslek içi eğitim bilgileri, sertifikalar, transkript bilgileri gibi),

- xii. Pazarlama** (alışveriş geçmişi bilgileri, anket, çerez kayıtları, kampanya çalışmasıyla elde edilen bilgiler) **İletişim** (adres no, e-posta adresi, iletişim adresi, kayıtlı elektronik posta adresi (KEP), telefon no gibi),
- xiii. Görsel ve İşitsel Kayıtlar** (görsel ve işitsel kayıtlar gibi),
- xiv. Irk ve Etnik Köken** (ırk ve etnik kökeni bilgileri gibi),
- xv. Siyasi Düşünce Bilgileri** (siyasi düşüncesini belirten bilgiler, siyasi parti üyeliği bilgisi gibi),
- xvi. Felsefi İnanç, Din, Mezhep ve Diğer İnançlar** (dini aidiyetine ilişkin bilgiler, felsefi inancına ilişkin bilgiler, mezhep aidiyetine ilişkin bilgiler, diğer inançlarına ilişkin bilgiler gibi),
- xvii. Kılık ve Kıyafet** (kılık ve kıyafete ilişkin bilgiler),
- xviii. Dernek Üyeliği** (dernek üyeliği bilgileri gibi),
- xix. Vakıf Üyeliği** (vakıf üyeliği bilgileri gibi),
- xx. Sendika Üyeliği** (sendika üyeliği bilgileri gibi),
- xxi. Sağlık Bilgileri** (engellilik durumuna ait bilgiler, kan grubu bilgisi, kişisel sağlık bilgileri, kullanılan cihaz ve protez bilgileri gibi),
- xxii. Cinsel Hayat** (cinsel hayata ilişkin bilgiler gibi),
- xxiii. Ceza Mahkûmiyeti Ve Güvenlik Tedbirleri** (ceza mahkûmiyetine ilişkin bilgiler, güvenlik tedbirlerine ilişkin bilgiler gibi),
- xxiv. Biyometrik Veri** (avuç içi bilgileri, parmak izi bilgileri, retina taraması bilgileri, yüz tanıma bilgileri gibi),
- xxv. Genetik Veri** (genetik veriler gibi),
- xxvi. Diğer Bilgiler** (kullanıcı tarafından belirlenecek veri türleri gibi).

24. Veri Sorumlularının Yükümlülüklerini Yerine Getirmemeleri Durumunda Karşı Karşıya Kalacakları Ceza Tutarları

- Veri sorumlusunun;
 - Aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmemesi durumunda **5.000** Türk lirasından **100.000** Türk lirasına kadar,
 - Veri güvenliğine ilişkin yükümlülüğünü yerine getirmemesi durumunda **15.000** Türk lirasından **1.000.000** Türk lirasına kadar,
 - Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından verilen kararları yerine getirmemesi durumunda **25.000** Türk lirasından **1.000.000** Türk lirasına kadar,
 - Veri Sorumluları Siciline kayıt ve bildirim yükümlülüğüne uymaması durumunda **20.000** Türk lirasından **1.000.000** Türk lirasına kadar, idari para cezası verilir (Kanun, 18. madde).
- Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 6698 sayılı Kanun'da öngörölü idari yatırımlara karar verme yetkisine yine aynı Kanun'un 22/(1)-ğ maddesi uyarınca haiz kılınmıştır.

25. Sonuç

- Müşterilerimizin herhangi bir idari para cezası ile karşı karşıya kalmaması açısından; **30.09.2019** tarihine kadar veri sorumlusu siciline kayıt olması, veri sorumlusunca gerçek bir kişinin irtibat kişisi olarak belirlenmesi, bilgi notumuzda değindiğimiz diğer yükümlülüklerini yerine getirmesi ve veri bildiriminde bulunması gerektiği kanaatindeyiz.

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

SAYGILARIMIZLA

Sitemizde(cumhurbilenymm.com.tr) paylaşılan vergi ve vergileme ile ilişkili çalışmalarda şahsi görüş ve yorumlarımız yer almaktadır. Sitemizde yer alan bilgi veya verileri kullanmanız sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü risk tarafınıza aittir. Sitemiz ve yazarları, söz konusu kullanımdan dolayı (ihmalkarlık kaynaklı olanlar da dahil olmak üzere) her türlü özel, dolaylı veya arızı zararlardan ve cezai tazminattan dolayı sorumlu tutulamaz.